

Nr 91.

Af herr **Olsson** i Tyllered, *om utsträckning af tiden för inlösen af skattefrälseräntor.*

Genom kungl. förordningen den 11 september 1885 föreskrefs, bland annat, att de räntor å skattefrälsehemman, hvilka genom köp, byte eller gåfva kommit från kronan i enskild persons eller verks, menighets eller inrättnings ägo och icke blifvit med jordäganderätten förenade, skulle, i mån som vederbörande ägare därom framställde anbud, för statsverkets räkning inlösas, därest ägare, som ville begagna sig af den sålunda bestämda inlösen, inom ett år från nämnda dag därom gjorde anmälan hos kammarkollegium eller Kungl. Maj:ts befallningshafvande.

Tiden, inom hvilken vederbörande ränteägare borde göra anmälan för att få begagna sig af ifrågavarande inlösen, har sedermera genom upprepade beslut af statsmakterna utsträckts. Så skedde senast år 1909, då Riksdagen med anledning af en motion, som jag samma riksdag tillät mig att i sådant syfte frambära i Andra kammaren, fattade beslut om förlängning med tre år af tiden för sådan anmälan, hvarom här är fråga. Detta Riksdagens beslut resulterade sedermera i kungl. förordningen af den 14 maj 1909, enligt hvilken anmälan om inlösen af skattefrälseräntor må ske inom utgången af år 1912.

De skäl, som föranledt Kungl. Maj:t och Riksdagen att sålunda gång efter annan utsträcka tiden för denna anmälan, äro emellertid allt fortfarande för handen, och det är med hänsyn till detta sakförhållande, som jag nu ånyo tager mig friheten föreslå, att Riksdagen måtte besluta ytterligare förlängning af tiden för ifrågavarande räntors inlösen.

Då denna fråga vid föregående riksdagar bragts på tal, har jag vid tvenne olika tillfällen, nämligen vid 1906 och 1909 års riksdagar, påpekat, hurusom särskildt i Halland förhållandena vore sådana, att det vore synnerligen önskvärdt, att möjligheten för skattefrälseräntornas återvinnande ej afskures, utan att anstånd därvidlag måtte lämnas, och jag har i sammanhang därmed haft anledning att närmare orda om de s. k. Trippska frälseräntorna, som tillika med åtskilliga andra skattefrälseräntor inom Halland ännu kvarstå oinlösta.

Då jämväl på en hel del andra håll frälseräntor otvifvelaktigt torde finnas, hvilkas ägare kunna vara villiga att, om förlängdt tillfälle därtill lämnades, erbjuda dessa räntor till inlösen, och då det ju — såsom äfven ofta blifvit framhållet i Riksdagen — är önskligt, att staten må kunna, såvidt möjligt är, medelst frivilliga aftal med ränteägarne återvinna dessa utskylder, har jag ansett, att ytterligare tillfälle bör beredas till förvärfvande åt staten af desamma.

Önskvärdheten från statsverkets synpunkt af skattefrälseräntornas inlösen kom äfven till uttryck vid förlidet års riksdag, i det att Riksdagen då med anledning af en Kungl. Maj:ts proposition beslöt, bland annat, att ränta å skattefrälsehemman, hvilken genom köp, byte eller gifva kommit från kronan i enskild persons eller verks, menighets eller inrättnings ägo, må för statsverkets räkning inlösas utan hinder däraf, att räntan vid något tillfälle, före den 1 april 1911, varit med jordägenderätten förenad.

Därjämte talar ju för ett bifall till denna min motion hänsynen till de önskemål, som gjorts gällande från vederbörande räntegifvare, för hvilka den nuvarande ordningen är förenad med besvär och kostnader och som därför — enligt hvad räntegifvare själfva för mig uttryckligen förklarat — med förhoppningsfull tillfredsställelse skulle tacksamt hälsa ett Riksdagens beslut, som innebure, att den hittills lämnade möjligheten till skattefrälseräntornas inlösen fortfarande hölles öppen.

Hvad angår själfva den tidsförlängning, som här bör komma ifråga, torde det väl vara lämpligast att låta densamma i likhet med hvad förut varit fallet omfatta en period af tre år.

På grund af hvad jag sålunda anført, får jag vördsamt hemställa,

att Riksdagen må besluta, att den genom den kungl. förordningen den 11 september 1885 bestämda inlösen af skattefrälseräntor må äfven efter innevarande

års utgång äga rum, därest vederbörande räntetagare, som vill begagna sig af denna inlösen, därom i den ordning, samma författning stadgar, gör anmälan inom utgången af år 1915.

Stockholm den 26 januari 1912.

Anders Olsson,
Tyllered.

I motionen instämma:

A. Henrikson.

P. J. Persson.

Nr 92.

Af herr **Nydal**, om anslag för anskaffande af kulsprutemateriel vid infanteriet.

De senare årens historia har tillräckligt visat, huru nödvändigt det allt fortfarande är för de folk, som vilja lefva i fred med sina grannar, att så ordna sitt yttre försvar, att icke dessas roflystnad allt för hårdt frestas genom utsikten till lättvunna segrar.

Till ett välordnad försvar hör bl. a., att detsamma så snabbt och fullständigt, som förefintliga ekonomiska tillgångar medgifva, förses med krigföringens tekniska hjälpmedel. Och äro dessa jämförelsevis billiga i förhållande till det krafttillskott, de skänka försvaret, så måste särskildt de mindre staterna låta sig angeläget vara att med dylika medel, så långt lämpligen ske kan, öka sin värnkraft.